

N.Y.C. TIME

זמן הדלקת נרות - 5:35

סוף זמני ק"ש - 9:22

- 9:58

סוף זמן תפלה - 10:55

דף היומי לשבת: זבחים מ"ח

בס"ד, עש"ק פ' לך לך - שנת תשפ"ו לפ"ק

פרשת לך לך

יבנה". יסוד הבריאה הוא חסד, ובשביל כך ברא הקב"ה את הנפשות עם חסרונותיהן, כיחיד כן הצבור, למען יוכרחו ליהנות מזולתם בכל החסר להם. ומה שחסר לו לאחד, משלים לו השני, ונמצא על ידי שניהם קיום העולם. וזהו: "בורא נפשות רבות וחסרונן", בשביל "להחיות בהם נפש כל חי" - שיחיו יחד חיי חברה ולא בהתבודדות, מפני שחיותו של כל אחד תלוי בחבירו.

וכן הוא בנוגע לנישואין - אדם בלי אשה הוא פלג גופא (זוהר פ' ויקרא), וכל אחד משלים את מה שחסר לבן-זוגו. ויש מפרשים שלכן נקראת האשה "כלה", מלשון "וייהי ככלות משה" - מפני שהאשה משלמת את מה שחסר לו לאיש (וכן להיפך). ויסוד חיי נישואין הוא חסד שכל אחד עושה עם זולתו, וכעין מה שכתוב בהפטרות פרשת לך לך: "איש את רעהו יעזור ולא אחיו יאמר חזק".

הנביא מדמה חתן לכהן: "כחתן יכהן פאר" (ישעי' סא:י). ובעבודה של מוסף של יום הכיפורים אנו אומרים: "כחסד הניתן על פני חתן - מראה כהן". צריך להיות ניכר על פני החתן שהוא בעל חסד.

וכן הכלה - אם מנעוריה ניכר עליה שהיא בעלת חסד הרי זו סגולה שתשרה אהבה ואחווה שלום וריעות ביניה ובין החתן: "זכרתי לך חסד נעורייך, אהבת כלולותיך".

חתן דגן הדומה לכהן חוט של חסד משוך על פניו, וניכרת בו מעלת החסד, וכן הכלה המהוללה המפורסמת במדת החסד שלה - יהי רצון שעולמם חסד יבנה על יסודות של "תורת חסד" - תורה וגמ"ח.

ובמהרה נזכה לנבואת ישעי': "שוש אשיש בה' תגל נפשי באלקי וגו' כחתן יכהן פאר וככלה תעדה כליה" בב"א.

"אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך ולא תאמר אני העשרתי את אברם" (יד:כג). ואי' בגמ' (חולין פח:): אמר רבא, בשכר שאמר אברהם אבינו 'אם מחוט ועד שרוך נעל', זכו בנו לשתי מצוות - לחוט של תכלת ורצועה של תפילין.

רש"י מפרש ששתי מצוות אלו ניתנו כשכר על שאברהם אבינו לא רצה ליהנות מן הגזל, ולפיכך אמר "אם מחוט ועד שרוך נעל".

אלא המפרשים תמהו: מה ענין מניעת איסור גזל לשתי מצוות אלו? ולמה ניתנו דוקא ציצית ותפילין בשכר התאמצותו של אברהם שלא ליהנות מן הגזל?

בס"י ושלל לא יחסר איתא: בספר "לב אריה" להג"ר ארי' יהודה מבראד, ביאר כך: בשתי מצוות אלו - ציצית ותפילין, מצינו

"והי' ברכה" (יב:ב) [לכבוד נישואין]. ופירש"י: בכך חותמין ולא בהם.

בס"י מעינה של תורה מובא מספר אהל תורה: נאמר במשנה (אבות פ"א מ"ב): "על שלשה דברים העולם עומד, על התורה, על העבודה ועל גמילות חסדים".

שלושת עמודי עולם אלה הם כנגד שלושת האבות. אברהם היה גמילות חסד; יצחק - עבודה, שהקריב עצמו קרבן לה'; יעקב - תורה, שהרי היה "איש תם יושב אהלים", באהלי תורה.

בדורות האחרונים שלפני ביאת המשיח תתמעטנה התורה והעבודה, ולא יגאלו ישראל אלא בזכות צדקה וגמילות-חסדים, כמו שאמר הכתוב: "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה" (ישעי' א:כו).

וזהו הרמז בדברי רש"י: "בך חותמין" - חתימת הגלות, כלומר סיומה, תהיה רק "בך" - בגלל מידת גמילות חסד שבך, שכן לדאבון הלב תהיינה התורה והעבודה במידה מועטת ביותר...

בתנא דבי אליהו (פכ"ג) איתא: כשהיו ישראל במצרים נתקבצו כולם וישבו יחד וכו' וכתרו ברית יחד שיעשו גמילות חסדים זה עם זה וכו', עכ"ל. ובספר חפץ חיים על נביאים וכתובים איתא:

ומה היה הכריתות לגמ"ח? אלא הענין כך הוא: כי כשראו, שאין שום עצה להנצל, מגזירותיו של פרעה, והשעבוד הולך ומתגבר יום יום, מה עשו? נתקבצו באגודה אחת, וטכסו עצה מה לעשות לזה, והסכימו שילכו בדרך ה' לבדו ולא ישנו את שמם ולשונם, גם כרתו ברית יחד לגמול חסד זה עם זה, היינו: שעי"ז יתעורר למעלה חסד של השי"ת עליהם, וממילא יבטלו לבסוף גזירותיו של פרעה.

ובאמת כן היה לבסוף, שדבר זה היה סיבה לגאולה, וכדכתיב (שמות ט"ו) נחית בחסדך עם זו גאלת נהלת בעוזך וגו' ואיתא בפסיקתא (הובא בילקוט בשלח) "נחית בחסדך" - זו ג"ח, "נהלת בעוזך" - זו תורה, כי באמת תורה ג"כ היה במצרים, כדאיתא ביומא כ"ח, דאף כשהיו ישראל במצרים, לא פסקה ישיבה מהם.

בירושלמי סנהדרין (פ"א) איתא: אמר הקב"ה לישראל, בני, אם ראיתם זכות אבות וזכות אמהות שנתמוטטו לכו והדבקן בחסד, מאי טעמא? "כי ההרים ימושו והגבעות תמוטטנה". "ההרים" - זה זכות אבות. "הגבעות" - זה זכות אמהות. מכאן ואילך - "וחסדי מאתך לא ימוש וגו' אמר מרחמך ה'".

וכן לעתיד לבוא לא יגאלו ישראל אלא בזכות צדקה וגמילות חסדים - "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה".

החפץ חיים זצ"ל הי' מפרש ברכת "בורא נפשות" כך: "עולם חסד

שיכול האדם לעשות תחבולה ורמאות ובעזרתן לגזול בני אדם: בציצית יכול הרמאי לתלות קלא אילן ובגדו ולומר 'תכלת הוא' (ב"מ סא:). וגם התפילין שימשו אמצעי לרמאים לרכוש בהם את אמון הבריות, כפי שמצינו בתוס' (שבת מט. ד"ה כאלישע) מפני הרמאין - שהיו מניחין תפילין לרמות בני אדם, כדמפרש התם מעשה בתלמיד אחד שהפקיד מעותיו אצל אחד שהיה מניח תפילין. כשכתב בו אמר 'לא היו דברים מעולם'. א"ל אותו תלמיד: לא לך הפקדתי, אלא לתפילין שעל ראשך.

והנה אמרו חז"ל (משנה, מכות פ"ג מט"ו) כל היושב ולא עבר עבירה - נותנין לו שכר כעושה מצוה. וא"כ כאשר מקיים אדם שתי מצוות אלו ולא משתמש בהן כדי לרמות - שכרו כפול, גם על גוף המצוה וגם על מניעת איסור גזל שהי' יכול לעשות במצוות אלו.

זה הסיבה שמצוות אלו ברוקא ניתנו לבניו של אברהם, כשכר על התאמצותו להימנע מן הגזל ואפי' מהנאה ממנו!

"ואתה את בריתי תשמור וגו' המול ימול וגו'" (וי:ט,ג). [לכבוד ברית מילה] המשך חכמה (בראשית ט:ז) מעורר, למה לא נצטוו נשים במצות פרי' ורבי', והסביר משום דקיימת סכנה בלידה, ואין התורה נותנת מצוה למי ששייכת לה סכנה, משום שדרכיה דרכי נועם.

ועיין בכתב סופר בפ' נצבים עה"פ: "מי יעלה לנו השמימה" (ל:יב) שכתוב: דורשי רשומות אומרים "מי יעלה לנו השמימה" - ראשי תיבות: "מילה" וכו' כוונתם נראה לי דכתב: "דרכיה דרכי נועם" וכל מצות ה' אינם מתנגדים לטבע האדם ואין בהם מדת אכזריות חוץ ממצות מילה שקשה על האב למול את בנו הרך ורחמנותו עליו, וזה נגד הטבע קצת, אבל ה' עוזר לאב לקיים המצוה בתמימות, כדאמרו: "וכרות עמו [הברית]" - שעמד לימינו לעזרו, וזו כוונת "לא בשמים היא" - שאין התורה נגד טבע בני אדם, וקרובה לעשות. "לאמר מי יעלה לנו השמימה" - ראשי תיבות "מילה" - אפילו מצות מילה שקשה ביותר מכל מצות, מ"מ "קרוב אליך... מאד", כי אם יזמין עצמו לכך, הקב"ה עוזרו, עכ"ל.

ובכתב סופר החדש על התורה עה"פ: "וימל אברהם את יצחק בנו וגו'" (בראשית כא:ד) איתא: מצות מילה היא מצוה חמורה ושקולה ככל התורה, והיא קשה מאד בעצמותה לקיימה, ודרשו חז"ל: "כי עליך הורגנו כל היום" (תהלים מד:כג) - זו מצות מילה (גיטין נז:). שיש בה סכנה, ואיכא צערא לינוקא וצערא לאב כמו שכתב הרשב"א בתשובה (סי' רמ"ה), ובטבע קשה על האדם לקיימה יותר מכל המצוות, וכל שכן לקיימה בשמחה, וישראל קדושים מוסרים נפשם ונפש בניהם לה' וששים על אמרותיו כמוצא שלל רב, ודרשו חז"ל (שבת קל:). "שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב" - זו מילה וכו'. ומרומזת מצות מילה במלת "אמרתך", כי רק מצות חיתוך ניתנה לאברהם ולא פריעה שניתנה במתן תורה, ויש צערא לינוקא בכפילא - בחיתוך ובפריעה, והיינו "שש אנכי על אמרתך" - לשון רבים - מצוה שניתנה לנו בב' אמירות - א) לאברהם - מצות חיתוך, ב) ואח"כ במתן תורה - מצות פריעה, ושש על שניהם. "כמוצא שלל רב" - ששש ושמש הגם שאפשר שתתוודע למלכות הרשעה שגזרו גזירה על המילה ותהי' לו לרעה, כדאמרו ז"ל (ברכות ס). לגבי מציאה שמצא, הגם שאם יתוודע למלכות יקחו ממנו כל אשר לו, דמ"מ מברך שהחיינו כיון דשמחה היא לו לשעתה, כן - "שש אנכי על אמרתך" - לעשות רצונך אלקי חפצי, ואין עולה במחשבה לפני שאפשר שיחלה ויסתכן עי"ז כעין ששש המוציא שלל רב וכו', עכ"ל.

בשו"ת החתם סופר (יו"ד סי' רמ"ה) כתוב דעל פי הטבע היו הרבה מתים מחמת מילה, רק המצוה מגינה, עיי"ש.

ועיין בחידושי החתם סופר על ב"ב (ס: ד"ה לישוע הבן) שכתוב: נראה לי על דרך שקורין לסדר נזיקין סדר ישועות (כשבת לא.), הכי נמי קורין ליום המילה יום ישוע הבן (עיין תוס' ב"ק פ. ד"ה לבי ישוע הבן) כי מזיקים אותו, שהרי משום הכי אין אומרים שהשמחה במעונו משום דאיכא צערא לינוקא (כתובת ח.), על כן הוה כעין היזק הבן [ולכן] קורין לו ישוע הבן, עכ"ל.

אמנם אפשר להוסיף שעל ידי ההיזק הוא יוצאות ישועות לו ולכל ישראל - בדמיון חיי, בדמיון חיי.

ועיין בהליכות שלמה (תפילה, פ"ח סע' ט"ו) שכתוב בשם הגרש"ז אויערבוך זצ"ל: טעה וחתם בברכת רפאנו: "ברוך אתה ה' רופא כל בשר" [במקום "רופא חולי עמו ישראל" - לא יצא. ובהערות דבר הלכה (ס"ק י"ט) מבוואר: דלא דמי ברכה "רופא כל בשר" שהיא ברכה כללית, לברכת "רופא חולי עמו ישראל" שתקנוה על חולי ישראל בפרט. ובביאור הדבר אמר הג"ר יהונתן אייבשיץ ז"ל ד"רופא כל בשר" היינו בדרכי הטבע, והוא לכל הברואים ו"רופא חולי עמו ישראל" הוא על המעלה המיוחדת לישראל, שרפואתם היא גם באופן שמחוץ לדרכי הטבע של כל הברואים.

ובהערות ארחות הלכה (שם, מס' 57) איתא: וסיפר רבינו [הגרש"ז] זצ"ל שדברי הג"ר יהונתן אייבשיץ הנ"ל נאמר, כשנתנוכח עמו נכרי אחד ושאלו היאך אתם אומרים בתפילתכם: "רופא חולי עמו ישראל", והשיב לו שבאמת אנו מברכים גם "רופא כל בשר" בברכת אשר יצר, אלא שברכה זו מיוחדת על ברית המילה כמבואר בגמ' (מגילה יז:), דלפיכך נתקנה ברכה זו שמינית, לפי שמילה ניתנה בשמיני וכו', עיי"ש.

ולפי דברינו הנ"ל אתי שפיר, דמכיוון שעל ידי מצות מילה מכניסים את הוולד לסכנה, לכן הוצרכו לתקן ברכה מיוחדת על הרפואה שהיא למעלה מדרך הטבע. ואפשר לומר שכל הרפואות הבאות לכלל ישראל שהן למעלה מדרך הטבע נובעות מהרפואה הבאה לרך הנימול.

בנין שיטת הרמב"ם בחיוב כיבוד אביו רשע

עה"פ: "ויאמר ה' אל אברם לך לך" (יב:א), איתא במדרש (ב"ר פל"ט: ז): מה כתוב למעלה מן הענין? - "וימת תרח בחרן" (יא:לב). א"ר יצחק, אם לענין החשבון ועד עכשיו מתבקש לו עוד ששים וחמש שנים [ר"ל, כשיצא אברהם מחרן עדיין נשארו ס"ה שנה עד שמת תרח]. אלא בתחילה אתה דורש הרשעים קרויים מתים בחייהן. לפי שהי' אברהם אבינו מפחד ואומר, אצא ויהיו מחללין בי שם שמים ואומרים, הניח אביו והלך לו לעת זקנתו. אמר לו הקב"ה, לך אני פוטרך מכיבוד אב ואם, ואין אני פוטר לאחר מכיבוד אב ואם. ולא עוד, אלא שאני מקדים [לכתוב בתורה אודות] מיתתו ליציאתך בתחילה - "וימת תרח בחרן", ואח"כ - "ויאמר ה' אל אברם [לך לך]", עכ"ל. המדרש הזה משמש כמקור לדברי רש"י סוף פרשת נח.

בפ"ו מהל' ממרים (הי"א) פוסק הרמב"ם: הממזר חייב בכבוד אביו ומוראו אע"פ שהוא פטור על מכתו ועל קללתו עד שיעשה תשובה (ומקורו מקידושין לב.), שאפילו הי' אביו רשע ובעל עבירות, מכבדו ומתיירא ממנו וכו'.

ההגהות מיימוניות (אות ז) מעורר: אמנם, באיזהו נשך (ב"מ סב.) משמע שאינו חייב בכבודו אלא א"כ עשה תשובה, דגרסינן התם: הניח להן אביהן פרה וטלית משל רבית וכל דבר מסויים, חייבין להחזיר מפני כבוד אביהן. ופריך, איקרי כאן "ונשיא בעמך לא תאור" - בעושה מעשה עמך [וכאן, כיוון שהוא לקח ריבית, הרי הוא רשע, ולמה

חייב לכבדו. ומתוך, בשעשה תשובה ולא הספיק לשלם עד שמת. מכאן משמע שעד שלא עשה פטור ממוראו ומכיבודו מאחר שעובר במזיד והוכיחו אותו ולא שב מרשעו (ספר המצות עשין ק"ב), עכ"ל. גם הטור (יו"ד סי' ר"מ) מקשה כן על הרמב"ם.

ובכסף משנה ובבית יוסף כתוב ליישב דעת הרמב"ם, דאין מהגמ' בפ' איזהו נשך ראי' לסתור דברי הרמב"ם, דמדינא אינם חייבים היתומים להחזיר את הפרה של ריבית, דאמר קרא: "אל תקח מאתו נשך ותריבית" - לדידי' אזהר רחמנא, לברי' לא אזהר רחמנא. אלא דמשום כבוד אביהם חייבים להחזיר. ודווקא כשעשה תשובה ולא הספיק להחזיר עד שמת, דהויא לה ההיא פרה כאילו לא הורישה לבניו מאחר שהי' בדעתו להחזירה והוא דבר המסויים. הילכך, אע"ג דעדיין לא הוציאה מרשותו, חייבים להחזיר מפני כבוד אביהם, אבל כשלא עשה תשובה, בניו ירשו את הפרה והתורה לא חייבתם להחזיר, לדידי' אזהר, לברי' לא אזהר, הלכך, הוי לגמרי ממונא דידהו ואינם חייבים לכבד את האב מממונם דהא איפסקא הלכתא כמאן דאמר משל אב. אבל בשאר כבוד דלית ב' חסרון כיס אין הכי נמי מחוייבים לכבדו אע"פ שהוא רשע. ועיין בט"ז (יו"ד סי' ר"מ סק"ז) מה שהקשה על הבי'.

כדי ליישב שיטת הרמב"ם מקושיית ההגהות מיימוניות מפ' איזהו נשך דמשמע התם דאינם מחוייבים לכבד אביהם - רשע שמת בלא תשובה ולהחזיר הפרה של ריבית, כותב הרדב"ז: ויש לתרץ דהתם איירי כשמת בלא תשובה דשוב לא יוכל לתקן את אשר עוותו, אבל הכא איירי באביו קיים ויש תקוה שיעשה תשובה ולא תזכרנה הראשונות ונמצא הבן עבר למפרע, והדבר ברור שהחי מצטער, והמת, גם שנאתו גם קנאתו כבר אבדה (עיין קהלת ט:ו).

ועיין בס' הלכתא מבי דינא (י"ל ע"י הב"ד של הגר"נ קרלין שליט"א, חורף תשע"א, עמוד ע"ו) שמעורר: דבריו צריכים ביאור - וכי יהי' אסור לדבר לשון הרע על רשע כיון שאולי יעשה תשובה ונמצא למפרע שדיברו לשון הרע על מי שעושה מעשה עמך. ובפשטות הולכים אחר שעת המעשה, ואם באותה שעה הוא חי רשע, אין חיוב לכבדו וחיוב של שעה זו לא ישתנה למפרע לאחר שיעשה תשובה, עכ"ל.

וכעין דברי הרדב"ז כתב האור החיים בפירושו עה"ת עה"פ: "איש אמו ואביו תיראו" (ויקרא יט:א), ובספרו ראשון לציון (יו"ד סי' ר"מ סע' י"ח). וז"ל הראשון לציון: ולענ"ד נראה דקושיא זו (של ההגמ"י והטור) ליתא, דגרסינן (קידושין מט:), האומר לאשה הרי את מקודשת לי

על מנת שאני צדיק גמור ונמצא שהוא רשע גמור - מקודשת וכו', והטעם משום שמה שהרהר תשובה וכו'. הכא נמי כל עוד דתלינן שמה באותו רגע הרהר תשובה, והרי הוא עושה מעשה עמך חייב הבן בכבודו ובמוראו. ודווקא התם הוא דפריך גבי פרה וכו' כיון שלא החזיר ודאי לא עשה תשובה וכבר מת ואין ידו משגת להחזיר וכו', ודווקא בכהאי גוונא, אבל בשאר עבירות תלינן לחומרא דשב, וצריך לכבדו. זו היא דעת הרמב"ם.

ועיין בחיד"א בברכי יוסף על יו"ד (סי' ר"מ סק"א) שהביא כן מהג"ר יהונתן אייבשיץ זצ"ל והקשה דלשון הרמב"ם מורה ובא דהגם שהוא רשע ודאי וידעינן דעומד ברשעו, חייב לכבדו. ולפי דברי הראשון לציון חיובו הוא מספיקא שמה שהרהר תשובה, וא"כ הוא חייב רק מדרבנן, דלדעת הרמב"ם הא דמחמירין בספיקא דאורייתא אינו אלא מדבריהם ומריהטא דלישנא דהרמב"ם משמע דחייב מדאורייתא, דאי לא, הוה לי' לפרש. ועוד כתב שם דלפי חד סברא שכתב רבינו ירוחם (הביאו הבי" באהע"ז סי' ל"ח) דהא דאמרינן דהאומר הרי את מקודשת לי על מנת שאני צדיק - דמקודשת, היינו דווקא בעבירות שבינן אדם למקום, דמיד כשהרהר תשובה, גם ה' העביר חטאתו, אבל גנב וגזל, כל שלא החזיר, לאו צדיק הוא, ואין בנו מחוייב לכבדו.

ועיין ביערות דבש (ח"ב דרשה י"א) שכתב דהא דכתב הרמב"ם שחייב לכבד אביו רשע, היינו משום מראית עין, לפי שאין הכל יודעים מי רשע. וטעמא דהתם דפטור מלהשיב הריבית, היינו ממה נפשך - אם ידוע שהאב גזל, אזי כבר גלוי' רשעתו ואין כאן משום מראית עין, ואם לא ידוע הדבר, ממילא אינו מבזה את אביו במה שאינו מחזיר את הריבית [ולכן גרר חזקי' המלך עצמות אביו (פסחים נו). דהכל ידעו שהי' רשע].

להסביר מקור הרמב"ם שפסק שחייב לכבד אביו רשע, כתב הב"ח (יו"ד סי' ר"מ): על כן יראה דעת הרמב"ם ממה שדרשו בבראשית רבה (פל"ט:ז) על "וימת תרח בחרן", ולמה הקדים הכתוב מיתתו של תרח ליציאתו של אברהם, שלא יהא הדבר מפורסם לכל ויאמרו לא קיים אברהם את כיבוד אביו שהניחו זקן והלך לו, והשתא קשה, מה חשש איכא שיאמרו וכו', הלוא כיון דתרח רשע הי' ועובד ע"ז, לא הי' חייב בכבודו, אלא בעל כרחך דבכל ענין חייב בכבודו.

הרבה הסברים נוספים על שיטת הרמב"ם מובאים בספר המפתח על הרמב"ם הוצאת פרנקל, הל' ממרים פ"ו הי"א.

לז"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לז"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לז"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

TORAH LODAAS

PARSHAS LECH L'CHA
© COPYRIGHT 2025
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

לז"נ אסתר בת שלמה זלמן שטרן ע"ה

רוחמה ליבא בת רבקה לרפו"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפו"ש

“ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב, וילך למסעיו וגו'” (יג:ב,ג)
פירש"י: בחזרתו פרע הקפותיו

“And Avrom was exceedingly wealthy - in cattle, silver, and gold. And he went on his journeys ...” Rashi says that he went to repay the debts that he had incurred before he became wealthy.

How could Avraham have borrowed without being certain if he would ever be able to repay his debts?

The *Chasam Sofer, Z'T'L'*, explains that the debts that Avrohom had incurred were not monetary ones; rather, they were answers that he owed to the questions people had asked him. [“If there is a G-d, as you claim, why does He subject a righteous person as yourself to such suffering and poverty?” and the like.]

Therefore, after the miracles that occurred in the palace of Paroh, and the awesome wealth that he received, Avrohom was able to return to those who had taunted him, and repay the questions that they had asked him with positive proof that: **יש דיין ויש דיין**.

“אל נא תהי מריבה ביני וביניך ... כי אנשים אחים אנחנו” (יג:ה)
במדרש איתא: וכי אחים היו, אלא שהי' קלסתר פניו דומה לו.

“Let there not be quarrel between us ... for we are as brothers.” The Midrash notes that they actually were not brothers, but rather had a similar facial appearance.

Why should the fact that they looked alike be a reason not to quarrel?

The *Pardeis Yoseif* answers homiletically that if there is an argument between a *Tzaddik* and a *Rasha*, no *Chillul Hashem* ensues, because everyone assumes that the *Tzaddik* is justified. However, when two righteous people fight and people hear about it, a *Chillul Hashem* is bound to result, since people feel that it is impossible for both to be justified. Therefore, one of the *Tzaddikim* must be wrong.

This is what Avrohom told Lot: Let us not quarrel, for we are as brothers - we look alike, and people might think that we are both righteous. This being the case, if we fight, it will definitely cause a desecration of Hashem's Name.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

Is it permissible to remove the Tzitziyos from a Talis Godol and to place them on a Talis Koton?

The Mishna Berura (15:1) permits this issue since both Talisos are of equal sanctity.

The Teshuvos Leiv Chaim (I:92) writes that even though, according to the strict letter of the law there is no prohibition in doing so, one should refrain from this since according to Kabbala, the Tallis Godol is more important than the Talis Koton, and this would constitute a violation of *Ma'alin Bakodesh V'ein Moridin*.

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) What is the *Sefer Hayashar*?
- 2) When did Og come to inform Avrohom of Lot's capture, and what was Avrohom doing at the time?
- 3) Three people resembled Avrohom - one was a close relative, one, a distant relative, and one, a total stranger. Who were they?
- 4) How many chapters did Avrohom Avinu's Meseches Avoda Zoro contain? How many Sedorim of Mishna-yos did Mesushelach learn?
- 5) By what other two names was Amrafel known?
- 6) Who was Plotis and what happened to her?
- 7) Who circumcised Avrohom?
- 8) Which person mentioned in this week's Parsha was placed in a cage?
- 9) After Avrohom left Choron, did he ever return there?
- 10) Chazal tell us (Berei'shis Rabba 39:11) that the coin of Avrohom had an elderly man and woman on one side and a young man and woman on the reverse side. How was it permissible to make these graven images?
- 11) Which merits of Avrohom and Sara were transferred to Esther?

ANSWERS

- 1) Sefer Bereishis is called *Sefer Hayashar* because it relates the stories of the *Avos* who were called *Yesharim* (see Avoda Zoro 25a).

- 2) Og came on Erev Pesach to inform Avrohom of Lot's capture, and he found him baking *Ugos Matzos* (Targum Yonoson 14:13).
- 3) The three people who resembled Avrohom were: Yitzchok (Baba Metzia 87), Lot (Bereishis Rabba 41:6), and Eliezer (ibid. 59:7).
- 4) Avrohom Avinu's Meseches Avoda Zoro contained 400 chapters (Avoda Zoro 14b). Mesushelach learned 900 *Sedarim* of Mishna (Yalkut Shimoni, Bereishis, Remez 42).
- 5) Nimrod and Kush (Bereishis Rabba 42:4).
- 6) Plotis was Lot's daughter who was killed because she supported a poor person in S'dom (Pirkei D'Rebbi Eliezer 25).
- 7) There are different opinions:
 - a) Sheim ben Noach (Pirkei D'R'Eliezer 29);
 - b) Refoel (Midrash Yelamdeinu);
 - c) a scorpion (Tanchuma, Lech Lecha 17);
 - d) Hashem helped Avrohom (Bereishis Rabba 49:2).
- 8) Lot - when he was captured (Bereishis Rabba 42:7; Otzar Hamidrashim, Bereishis 14:12). Some say that he was incarcerated in a prison.
- 9) Yes. After the *Bris Bein Habesorim*, he returned there for five years (Da'as Zekeinim 12:4, and Tosafos on Avoda Zara 9a, D'H' U'gemiri).
- 10) It merely had the words זקן וזקנה on one side, and בחור ובחולה on the other side (Tosafos, Baba Kama 97a, D'H' Matbei'ah).
- 11) In the merit of Avrohom, who left his father's home at the age of 75, and in the merit of Sara who lived 127 years Esther ruled over 127 countries at the age of 75 (see Tosafos Hashleim 12:4 #6).

NOW AVAILABLE

The sefer **נר מתתיהו** is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood. Please be in touch via email.

The sefer **מצא טוב** on שמחות and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*